

”Sosiaalihuollon tutkimus, koulutus ja kehittäminen tulevan hallituksen ohjelmaan”

Sosiaalihuollon asiakkailta on oikeus tutkittuun tietoon perustuviin ja vaikuttaviin palveluihin. Jotta tämä toteutuisi, on hyvinvointi- ja yhteistoiminta-alueille luotava sosiaalihuollon lähtökohdista selkeät tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen toteuttamisrakenteet. Niille on myös varattava riittävä ja pitkäjänteinen valtion rahoitus. Terveystieteiden tutkimuksessa vastaavat rakenteet jo ovat.

Sosiaalihoito koskee valtaosaa meistä jossakin elämäntilanteessa. Kun puhumme sosiaalihoitosta, puhumme mm. lapsiperheiden kotipalvelusta, kasvatus- ja perheneuvonnasta, lapsen hoitoon ja tapaamisoikeuteen liittyvistä tehtävistä, lastensuojelusta, päihde- ja mielenterveystyöstä, vammaispalveluista, vanhuspalveluista sekä sosiaalityöstä ja sosiaalihoitajien koulutuksesta.

Tarvitaan seuraavaa:

- On perustettava yliopistollisia sote-keskuksia, joissa asiakastyöhön yhdistyy saumattomasti sosiaalialan kehittäminen, koulutus ja tutkimustoiminta.
- On perustettava hyvinvointialueiden ja yliopistojen yhteisvirkoja, esimerkiksi käytäntöprofessuureja ja -lehtoraatteja sekä tutkija-sosiaalityöntekijöiden virkoja; uusissa rakenteissa on myös osattava hyödyntää erikoissosiaalityöntekijöiksi kouluttautuneiden osaamista.
- Valtion koulutuskorvaus on maksettava sosiaalityöntekijöiden käytännön harjoitteluun vastaavasti kuin ammattikorkeakouluissa ja terveydenhuollossa.
- Sosiaalihuollon tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen kokonaisuuteen on liitettävä lakisääteiset sosiaalialan osaamiskeskukset.
- Jatkossakin tarvitaan valtion korvamerkittyä tutkimusrahoitusta sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen. Rahoitusta pitäisi saada myös pitkäkestoisiin tutkimushankkeisiin, esimerkiksi viideksi vuodeksi. Selkeät tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen toteuttamisrakenteet ovat välttämättömiä, jotta tutkimushankkeiden tuloksia voidaan aidosti hyödyntää palveluissa.

Sosiaalihoitolla on yhteiskunnassa suuri merkitys. Työvoiman määrällä tarkasteltuna sosiaalihoito on teollisuuden jälkeen Suomen toiseksi suurin toimiala, suurempi kuin terveydenhoito¹. Sosiaalipalveluiden kustannusosuus sote-palveluista on noin 42 prosenttia².

Sosiaalihoitotutkimuksen avainkysymys on henkilöstön saatavuus ja pysyvyys. Uusi sote-rakenne mahdollistaa erilaisten urapolkujen rakentamisen ja työntekijöiden osaamisen hyödyntämisen. Nämä mahdollisuudet kannattaa nyt käyttää ja luoda jo uudistuksen alkutaipaleella, jotta sosiaalialan työstä tulee houkuttelevaa ja ammattilaiset pääsevät tekemään osaamistaan vastaavaa ja tutkimukseen perustuvaa vaikuttavaa työtä.

Huoltaja-säätiö – Sosiaalialan osaamiskeskukset – Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet

Merja Anis, pj., Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet, puh. +358 50 570 8673

Marja Heikkilä, pj., Huoltaja-säätiö, puh. +358 400 546 613

Torbjörn Stoor, pj., Sosiaalialan osaamiskeskukset, puh. +358 40 717 7367

¹ Työvoimatutkimus, SVT (2021), Tilastokeskus

² HE 241/2020